

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาถือเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่จะส่งผลไปยังการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของชาติ การศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยผลักดันให้เกิดกลไกการพัฒนาและ ก่อให้เกิดความก้าวหน้าในทุกประเทศ ประเทศที่พัฒนาแล้วจะให้ความสำคัญกับการศึกษาอย่างมาก ซึ่งสูงกว่าในประเทศกำลังพัฒนา การจัดการศึกษาได้มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เนื่องจากสภาวะของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจึงทำให้เกิด ศาสตร์สาขาวิชาหลายสาขา

นักเศรษฐศาสตร์มองว่าการศึกษา เป็นการลงทุนในรูปของคน ที่มีมาประมาณ 200 ปีที่ ผ่านมา โดย Adam Smith (1776) ได้กล่าวไว้ในหนังสือ The Wealth of Nations ว่า “การศึกษาจะ ต้องเสียค่าใช้จ่ายมากมายทั้งในรูปแรงงานและเวลา แต่ผู้ที่ได้รับการศึกษาแล้วจะเปรียบเสมือนกับ เครื่องจักรแพงๆ ผู้ที่ได้รับการศึกษาจะสามารถประกอบกิจการที่ยุ่งยากกว่าและดีว ยประสิทธิภาพ เหนือกว่าผู้ไม่ได้รับการศึกษาจะทำได้ ในการนี้จะทำให้เกิดผลกำไรเช่นเดียวกันกับผลกำไรต่อทุน แบบอื่นๆ (สุภชัย พานิชภักดิ์, 2519)

การพัฒนาประเทศให้เจริญเติบโต นอกจากจะใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในประเทศ ทั้ง ทรัพยากรธรรมชาติและเงินทุนแล้ว ทรัพยากรมนุษย์ก็เป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะนำความเจริญมาสู่ ประเทศ ซึ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้นจะเริ่มต้นที่การศึกษา ฝึกอบรมและสร้างทักษะความรู้ ให้แก่มนุษย์ เพื่อนำทักษะและความรู้นั้น ไปพัฒนาประเทศต่อไป ดังนั้น การลงทุนเพื่อพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ จึงเป็นเรื่องที่ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนควรให้ความสำคัญอย่างยิ่ง

ตารางที่ 1.1 แสดงความเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 และแผนการบริหารราชการแผ่นดิน

ที่มา: คณะกรรมการจัดการทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10, 2551. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. สำนักนายกรัฐมนตรี

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ได้มุ่งเน้นให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา เพื่อมุ่งสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพคนในทุกมิติอย่างสมดุล ทั้งจิตใจ ร่างกาย ความรู้และทักษะความสามารถ ซึ่งการศึกษาก็เป็นสิ่งที่จำเป็นมากในการพัฒนาคุณภาพคน การพัฒนาด้านการศึกษาขยายตัวเชิงปริมาณอย่างรวดเร็ว จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็น 8.5 ปีในปี 2548 แต่ยังไม่ถึงระดับการศึกษาภาคบังคับและต่ำกว่าประเทศในแถบเอเชียที่มีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ย 10-12 ปี และอัตราส่วนนักเรียนต่อประชากรเพิ่มขึ้นทุกระดับ แต่กำลังคนระดับกลางและระดับสูงยังขาดแคลนทั้งปริมาณและคุณภาพ ดังนั้น คุณภาพการศึกษาจึงเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญสูงสุด (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550)

การสะสมทุนในตัวมนุษย์ ในทางเศรษฐศาสตร์ถือว่าเป็นการลงทุนรูปแบบหนึ่ง ซึ่งจะได้มาโดยการที่บุคคลยอมสละการบริโภคในปัจจุบันเป็นสิ่งตอบแทน บุคคลจึงต้องตัดสินใจเกี่ยวกับการลงทุน โดยการเปรียบเทียบรายได้ที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคตและรายจ่ายที่ต้องเสียไป เมื่อการศึกษา เป็นการลงทุนชนิดหนึ่ง คุณภาพของคนแต่ละคนย่อมแตกต่างกัน ในเรื่องทักษะ ประสบการณ์ สุขภาพ อนามัย เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ทำให้คุณภาพของคนแตกต่างกันและสิ่งเหล่านี้ต้องอาศัยระยะเวลาในการสร้างสม ซึ่งเปรียบเสมือนทุนที่ติดตัวคนเราตลอดไปและทุนเหล่านี้ ไม่อาจแยกออกมาจากตัวผู้เป็นเจ้าของทุน จึงเรียกว่า ทุนมนุษย์ (human capital) ผู้ใดมีทุนมนุษย์สะสมไว้ในตัวมาก เช่น มีทักษะสูง มีประสบการณ์ในการทำงานมาก หรือมีสุขภาพอนามัยดี ก็ย่อมทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานของบุคคลนั้นดี ผลผลิตที่เกิดจากการทำงานของบุคคลนั้น ย่อมมีมากกว่าผู้ที่มีทุนมนุษย์น้อยกว่า (ชเนศ ศรีวิชัยลำพันธ์, 2545)

เมื่อการศึกษาเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาประเทศ รัฐบาลจึงได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติขึ้น เป็นแผนยุทธศาสตร์เพื่อให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาที่สอดคล้องต้องกันทั้งประเทศ ในช่วงระยะเวลา 15 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2545-2559 อย่างบูรณาการคุณภาพชีวิตในทุกๆด้านและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ แนวนโยบาย มาตรการและกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาสังคมไทย และจากสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน คุณภาพการศึกษาของประชากรโดยเฉลี่ยต่ำลงและมีมาตรฐานค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับอีกหลายประเทศในระดับเดียวกัน การศึกษาขาดเอกภาพด้านนโยบาย สถานศึกษาขาดอิสระและความคล่องตัวในการบริหารจัดการ ขาดการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน ชุมชน สถาบันทางสังคม ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนา ยุทธศาสตร์และแนวนโยบายกันใหม่ภายใต้กรอบทิศทางที่ให้ความสำคัญอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งทุนทางเศรษฐกิจ ทุนสังคม ทุนมนุษย์ และทุนธรรมชาติ

สังคมทุกวันนี้และในอนาคตเป็นสังคมฐานความรู้ที่การเรียนรู้ ความรู้และนวัตกรรมเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนา จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมและสร้างสภาพการณ์เพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพและขีดความสามารถของคนส่วนใหญ่ในประเทศ โดยยึดหลักการให้ทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดและตัดสินใจในกิจกรรมสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับตนเองและชุมชนท้องถิ่น การสนับสนุนให้สังคมทุกส่วนและทุกระดับได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพและการสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อความสำเร็จ การปฏิบัติเช่นนี้จะทำให้เกิดพลังชุมชนท้องถิ่นที่เข้มแข็งจะเป็นรากฐานที่มั่นคงในการพัฒนาประเทศอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืนตลอดไป

ตารางที่ 1.2 การเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรของประเทศไทยและของจังหวัดเชียงใหม่

	ทั่วประเทศ	%การเปลี่ยนแปลง	เชียงใหม่	%การเปลี่ยนแปลง
พศ.2542	61,661,701	0.0000	1,587,465	0
พศ.2543	61,878,746	0.3520	1,590,327	0.1803
พศ.2544	62,308,887	0.6951	1,600,850	0.6617
พศ.2545	62,799,872	0.7880	1,595,855	-0.3120
พศ.2546	63,079,765	0.4457	1,603,220	0.4615
พศ.2547	61,973,621	-1.7536	1,630,769	1.7184
พศ.2548	62,418,054	0.7171	1,650,009	1.1798
พศ.2549	62,828,706	0.6579	1,658,298	0.5024
พศ.2550	63,038,247	0.3335	1,664,399	0.3679
พศ.2551	63,389,730	0.5576	1,670,317	0.3556

ที่มา: สำนักทะเบียนกลาง. 2551. จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร แยกเป็นกรุงเทพมหานคร และจังหวัดต่างๆตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ในสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบันประเทศไทยยังมีความต้องการแรงงานในระดับอุดมศึกษา อยู่เป็นจำนวนมาก และจากค่านิยมในปัจจุบันผู้ที่สำเร็จการศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐบาลที่มีชื่อเสียง จะได้รับผลตอบแทนที่สูงกว่าสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ทำให้โดยทั่วไปมหาวิทยาลัยรัฐบาลได้เปรียบ มหาวิทยาลัยเอกชน กับมหาวิทยาลัยราชภัฏ สำหรับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกที่ตั้งขึ้นในส่วนภูมิภาค ซึ่งได้ตั้งขึ้นในปี 2503 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการสนองนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับการพัฒนาภาคเหนือ ทั้งด้านการศึกษาและวิชาชีพ โดยต้องการให้มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นมหาวิทยาลัยที่สมบูรณ์ มีคณะและภาควิชาต่าง ๆ เปิดสอนครบถ้วนตามหลักสากล นอกจากจะเป็นสถาบันสำหรับการศึกษาและวิจัยแล้ว เหตุผลอีกอย่างหนึ่งคือ ต้องการสร้างความรอบรู้และสร้างนิสัยให้แก่นักศึกษาด้วย ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ไม่ได้เปิดสอนเฉพาะในระดับปริญญาตรี แต่ยังทำการสอนในระดับปริญญาโทด้วย ซึ่งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้เริ่มจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาขึ้นในปี พ.ศ. 2517 โดยคณะวิทยาศาสตร์ได้รับอนุมัติให้เปิดรับนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาเคมี ชีววิทยา ธรณีวิทยาและฟิสิกส์เป็นคณะแรก ต่อมาคณะต่าง ๆ หลายคณะได้เตรียมโครงการที่จะขยายการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี

ในแผนพัฒนาระยะที่ 4 (2520 – 2524) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จึงพิจารณาเห็นว่าการดำเนินการขยายการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีที่คณะต่าง ๆ กำลังเตรียมการอยู่นั้น ควรจะดำเนินการในรูปของบัณฑิตวิทยาลัยเช่นเดียวกับสถาบันอื่น ดังนี้ เมื่อปี 2519 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่จึงได้จัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัยขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการศึกษา รักษามาตรฐานทางวิชาการและประสานงานการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรีทุกสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อผลิตบัณฑิตระดับสูงกว่าปริญญาตรีออกไปทำหน้าที่อาจารย์ นักวิชาการ นักบริหารและผู้ประกอบการอาชีพในสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการของประเทศและสังคม และส่งเสริมการค้นคว้าวิจัยและความก้าวหน้าทางวิชาการในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ทำการเปิดสอนนักศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2507 เป็นต้นมา ซึ่งพัฒนามาจากภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ต่อมาได้รับอนุมัติให้จัดตั้งเป็นคณะเศรษฐศาสตร์ เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2535 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อขยายการศึกษาขั้นปริญญาทางการศึกษาออกสู่ภูมิภาคให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตามแผนพัฒนาภาคเหนือ ตลอดจนเป็นแหล่งการวิจัยและการบริการวิชาการแก่สังคม ซึ่งคณะเศรษฐศาสตร์ได้เปิดสอนทั้งในระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก โดยในระดับปริญญาโทนั้น ได้มีการเปิดสอน 4 หลักสูตร คือ ปริญญาโทหลักสูตรปกติ ปริญญาโทหลักสูตรภาคพิเศษ 1 ปี ปริญญาโทหลักสูตรภาคพิเศษ เสาร์ อาทิตย์ และปริญญาโทหลักสูตรสองภาษา

ตารางที่ 1.3 สถิติจำนวนนักศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์ ภาคเรียน 1 ปีการศึกษา 2548

ระดับ	รายการ	จำนวนนักศึกษา		
		ชาย	หญิง	รวม
ปริญญาตรี	รับเข้าใหม่	106	119	225
	ชั้นปีที่ 2	50	69	119
	ชั้นปีที่ 3	32	68	100
	ชั้นปีที่ 4	51	60	111
	นักศึกษาดกค้าง	13	3	16
	รวม	252	319	571
	สำเร็จการศึกษา (คาดว่า)	15	13	28
	สำเร็จการศึกษา (จริง)	9	12	21
ปริญญาโท (ภาคปกติ)	รับเข้าใหม่	7	6	13
	ชั้นปีที่ 2	6	8	14
	นักศึกษาดกค้าง	12	12	24
	รวม	25	26	51
	สำเร็จการศึกษา (คาดว่า)	0	0	0
	สำเร็จการศึกษา (จริง)	3	5	8
ปริญญาโท (ภาคพิเศษ)	รับเข้าใหม่	52	69	121
	ชั้นปีที่ 2	45	70	115
	นักศึกษาดกค้าง	28	47	75
	รวม	125	186	311
	สำเร็จการศึกษา (คาดว่า)	0	0	0
	สำเร็จการศึกษา (จริง)	6	23	29
ปริญญาโท (1 ปี)	รับเข้าใหม่	0	0	0
	นักศึกษาดกค้าง	0	0	0
	รวม	0	0	0
	สำเร็จการศึกษา (คาดว่า)	0	0	0
	สำเร็จการศึกษา (จริง)	0	0	0

ที่มา: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. คณะเศรษฐศาสตร์. สถิติจำนวนนักศึกษาคณะ
เศรษฐศาสตร์. <http://fuangfah.econ.cmu.ac.th/homepage%20nt/stustat/>

All rights reserved

ตารางที่ 1.4 สถิติจำนวนนักศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์ ปีการศึกษา 2552

ระดับ	รายการ	จำนวนนักศึกษา		
		ไทย	ต่างชาติ	รวม
ตรี (ปกติ)	ชั้นปีที่ 1	123	0	123
	ชั้นปีที่ 2	125	0	125
	ชั้นปีที่ 3	177	0	177
	ชั้นปีที่ 4	122	0	122
	ตกค้าง	20	0	20
	รวม	567	0	567
ตรี (พิเศษ)	ชั้นปีที่ 1	115	0	115
	ชั้นปีที่ 2	80	0	80
	ชั้นปีที่ 3	106	0	106
	ชั้นปีที่ 4	60	0	60
	ตกค้าง	17	0	17
	รวม	378	0	378
ตรี - โท สองภาษา	ชั้นปีที่ 1	92	0	92
	ชั้นปีที่ 2	106	0	106
	ชั้นปีที่ 3	170	0	170
	ชั้นปีที่ 4	33	0	33
	ชั้นปีที่ 5	0	0	0
	ตกค้าง	0	0	0
	รวม	401	0	401
	โท (ปกติ)	ชั้นปีที่ 1	15	0
ชั้นปีที่ 2		13	0	13
ตกค้าง		18	0	18
รวม	46	0	46	
โท (ส - อ)	ชั้นปีที่ 1	69	0	69
	ชั้นปีที่ 2	72	0	72
	ตกค้าง	43	0	43
	รวม	184	0	184
โท (1 ปี)	ชั้นปีที่ 1	55	0	55
	ตกค้าง	47	0	47
	รวม	102	0	102
โท สองภาษา	ชั้นปีที่ 1	3	5	8
	ชั้นปีที่ 2	0	1	1
	ตกค้าง	0	0	0
รวม	3	6	9	
เอก	ชั้นปีที่ 1	3	2	5
	ชั้นปีที่ 2	4	4	8
	ชั้นปีที่ 3	0	0	0
	ตกค้าง	0	0	0
	รวม	7	6	13

ที่มา: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. คณะเศรษฐศาสตร์. สถิติจำนวนนักศึกษาคณะ
เศรษฐศาสตร์. <http://fuangfah.econ.cmu.ac.th/homepage%20nt/stustat/>

ต้นทุนในการลงทุนทางการศึกษา มีทั้งต้นทุนที่เป็นตัวเงินได้แก่ค่าเล่าเรียน อุปกรณ์การเรียนต่างๆ และต้นทุนทางอ้อมซึ่งก็คือต้นทุนค่าเสียโอกาส หมายถึงรายได้ที่ควรได้รับจากการประกอบอาชีพแต่ต้องสูญเสียไปขณะศึกษาเล่าเรียนในการพิจารณาความคุ้มค่าและความเหมาะสมในการลงทุนทางการศึกษา จึงจำเป็นต้องพิจารณาต้นทุนที่ต้องเสียไปและผลประโยชน์ที่ควรได้รับ (Cost-Benefit) และควรต้องศึกษาต่อว่าควรลงทุนอย่างไรจึงทำให้ได้รับผลตอบแทนสูงสุด

การศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นการศึกษาที่ใช้เงินลงทุนสูงสุดเมื่อเทียบกับการศึกษาอื่นๆ โดย นักศึกษา 1 คน = นักเรียนชั้นมัธยม 9 คน = นักเรียนชั้นประถม 12 คน (Mark Blaug, 1971) การศึกษาว่าการศึกษาระดับใด ประเภทใดให้ผลตอบแทนคุ้มค่ากว่ากัน จึงเป็นประโยชน์ในการกำหนดนโยบายการวางแผนทางการศึกษาในการจัดสรรทรัพยากรในการลงทุนทางการศึกษาส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดทั้งที่มีต่อบุคคลและสังคมอันเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวิทยาการต่างๆ ของประเทศ แรงงานของผู้ที่จบการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นแรงงานที่สำคัญที่สุดของประเทศ เพราะเป็นแรงงานสมองที่ต้องใช้ความคิดที่ซับซ้อน อาศัยความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ต่างๆ อย่างมากมายในการทำงานและด้วยผลตอบแทนที่สูงกว่าการศึกษาในระดับอื่นๆ ทำให้แนวโน้มของผู้ที่ต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาเพิ่มขึ้น โดยตลอด

เนื่องจากปัจจุบันแนวโน้มของผู้เข้ารับการศึกษาต่อระดับปริญญาโทมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นผลจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันที่มีการแข่งขันกันมากขึ้นและผู้ที่มีการศึกษาสูงจะได้รับผลตอบแทนมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อยกว่า ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีทุนมนุษย์ โดยมนุษย์นำเงินมาลงทุนทางการศึกษา เพื่อให้ได้อัตรากำไรผลตอบแทนที่จะได้รับในอนาคตเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นจึงต้องมีการพิจารณาในส่วนของต้นทุนและอัตรากำไรผลตอบแทนที่จะได้รับว่ามีความคุ้มค่ามากเพียงใด

โครงการเปิดสอนปริญญาตรี – โท (สองภาษา) คณะเศรษฐศาสตร์ ได้ดำเนินการเปิดขึ้นในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 เป็นต้นมา โดยเป็นโครงการที่รับเข้านักศึกษาครั้งเดียวในระดับปริญญาตรีและสามารถเรียนต่อเนื่องจนถึงระดับปริญญาโท เพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญด้านเศรษฐศาสตร์และด้านเศรษฐกิจ สามารถทำวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ในโปรแกรมการศึกษาเดียวอย่างต่อเนื่อง และใช้เวลาเรียนเพียง 5 ปี เพื่อให้สอดคล้องต่อนโยบายของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตและมหาบัณฑิต ซึ่งจะไม่ใช้เวลาในการผลิตนานเกินควรและมีคุณภาพ โดยเน้นการผลิตบัณฑิตและมหาบัณฑิตในระยะเวลาสั้นและใช้วิธีเข้มข้น (Intensive Approach) และจัดการเรียนการสอน เป็นแบบหลักสูตรสองภาษา (Bilingual)

เพื่อให้มีความเชี่ยวชาญในภาษาอังกฤษ อันเป็นการปรับเปลี่ยนไปสู่การเตรียมความพร้อม ในการเข้าสู่ระบบนานาชาติในอนาคตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและสังคม

ดังนั้น จึงเป็นที่มาของการศึกษาถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อใน โครงการ ตรี-โทสองภาษา คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนศึกษาต่อถึงระดับปริญญาโทสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมปลายและผู้ปกครองที่สนใจ และเป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงต่อยอดเพื่อให้เกิดความพอใจและมีประสิทธิภาพสำหรับทางมหาวิทยาลัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาถึงปัจจัยทั่วไปและปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีผลต่อการตัดสินใจที่จะเลือกศึกษาต่อในโครงการปริญญาตรี-โท สองภาษา คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1.2.2 เพื่อศึกษาถึง ปัจจัยด้านส่วนผสมทางการตลาด (Marketing Mix) ที่มีผลต่อการตัดสินใจที่จะเลือกศึกษาต่อในโครงการปริญญาตรี-โท สองภาษา คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงปัจจัย ที่มีผลต่อการตัดสินใจที่จะเลือกศึกษาต่อในโครงการปริญญาตรี-โท สองภาษา คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนศึกษาต่อถึงระดับปริญญาโทสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมปลายและผู้ปกครองที่สนใจและเป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงต่อยอดเพื่อให้เกิดความพอใจและมีประสิทธิภาพสำหรับทางมหาวิทยาลัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

1.4 ขอบเขตการศึกษา

เป็นการศึกษาถึงพฤติกรรมการรับรู้ข้อมูล ทศนคติ ตลอดจนถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อใน โครงการตรี-โทสองภาษา คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่6 ของโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย โรงเรียนรัฐบาล, โรงเรียนเอกชน

1.5 นิยามศัพท์

1. ปัจจัย หมายถึง สิ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจที่จะเลือกเรียนในสาขาเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมปลายชั้นปีที่ 6 โรงเรียนในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. โครงการ หมายถึง โครงการปริญญาตรี -โท สองภาษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระยะเวลาการศึกษาตลอดโครงการ 5 ปี
3. กลุ่มตัวอย่าง หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ที่ศึกษาอยู่สถาบันการศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีทั้งนักเรียนในสายวิทย์-คณิต และ ศิลป์-คำนวณ
4. สถาบันการศึกษาในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ โรงเรียนรัฐบาล , โรงเรียนสาธิต, โรงเรียนเอกชนและ โรงเรียนนานาชาติ
5. ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา กลุ่มตัวอย่าง นอกจากนี้ยังรวมถึงญาติ และผู้อุปการะของกลุ่มตัวอย่างด้วย